

טנקים בלחימה במסגרות קטנות ועצמאיות סא"ל יצחק

מעשי פלוגות כמו זו של דני ואנגל הן תור פעות-לוואי אופייניות לקרבות השריון ה- בנייים בעיקר על ניידות. תוך כדי התקדמות מהירה או רדיפה אחר האויב נוצרו מצבים בהם התרחקה הפלוגה מיחידת-האם שלה, נתקלה באויב ופעלה נגדו באמצעים שעמדו לרשותה. הפלוגה לא תיכננה זאת מראש ולא הלכה לאשר הלכה בכונה לפגוש שם באויב, להילחם בו ולהשמידו. אך הואיל וכך נתגלגלו הדברים — לחמה הפלוגה כפי שלחמה.

שונה מעיקרו הרקע בטנקים שפעלו בסיוע לגדודי חי"ר. הטנקים שסייעו לחי"ר בכי- בוש מוצבים ברמת הגולן, הוכנו וצוותו מ- ראש ללחימה במסגרות קטנות. כל הבקי בקרבות הרמה, כגון כיבוש תל-עזיאת או תל-פאחר, יודע כי שם הופעלו אף טנקים בודדים, לגזרות ולמשימות שונות.

הבאנו עד כאן דוגמאות ממלחמת ששת הימים, שבהן פעלו יחידות טנקים במסגרות שונות. הבה ננתח עתה את התופעות הללו תוך ניסיון להפיק לקחים מכל אחת מהן. ניתן לאמר כמעט בוודאות, כי פלוגת טנ- קים בהיותה במסגרת הגדוד האורגני שלה, לא תופעל למשימות עצמאיות, אלא כאחד הכוחות בתכנית הכללית של הגדוד, וזאת — למשימות שונות כגון: חיפוי, הסתערות, חסימה, בלימה וכדומה. לא כן הדבר לגבי פלוגת טנקים המועברת תחת-פיקודו של גדוד חרמ"ש או גדוד חי"ר. במסגרת זו הפלוגה, בזכות ניידותה ועוצמת אשה, כמע- עט עצמאית — ועליה לאבטח עצמה וליצור בתוכה את כל האלמנטים שידרשו בכל צו- רות הקרב. אם במסגרת גדוד הטנקים יכלה פלוגה אחרת בגדוד לשמש לה חיפוי בעת הסתערותה, הרי שבגדוד החרמ"ש או ה- חי"ר אין מי שיתן לה חיפוי זה. ואז, בליט ברירה, יתכן כי מפקד הפלוגה יאלץ לפצל את פלוגתו, כדי ליצור מתוכה את האלמנ- טים האלה כאשר תזדקק להם.

כבר אמרנו לעיל, כי פלוגת טנקים בגדוד חרמ"ש/חי"ר איננה מקבלת כל חיפוי בעת הסתערותה, למשל. אך לא בכל מקרה יהא הדבר כך. השאיפה כי הפלוגה תישאר של- מה למשימה אחת, יפה כוחה גם לגבי פלוגת-טנקים עצמאית הפועלת מחוץ לגדו- דה. לפיכך ישאף מג"ד חרמ"ש, בדרך כלל, שלא לפצל פלוגה זו, ואם תוטל על הפלוגה משימת-הסתערות, ניתן למצוא את אלמנט החיפוי בתוך גדוד החרמ"ש בעזרת האר- טילריה או כלי-נשק אורגניים אחרים של החרמ"ש.

לכאורה קיים ניגוד פנימי בדברים שנאמרו כאן. מן הצד האחד ממליצים אנו, כי פל- גת הטנקים לא תתפצל, ותשמש כולה ל- משימה אחת, אך מן הצד האחר טוענים אנו, כי פלוגה עצמאית המצצעת פעולת- תקיפה תצטרך להוציא מתוכה הן את אל-

מנט התנועה והן את אלמנט האש, וממילא תתפצל. אך, כאמור, תלוי הדבר בנסיבות: פלוגת טנקים במסגרת גדוד-הטנקים תפעל כולה כגוף אחד ובמשימה אחת. גם פלוגת טנקים במסגרת גדוד חרמ"ש תשאף, כל עוד אפשרי הדבר, לפעול בלתי מפוצלת, ומפקד הגדוד שתחת פיקודו היא פועלת, יתן את דעתו על כך. למרות זאת, אין ל- הוציא מכלל אפשרות פעולה מפוצלת בגלל תנאים מיוחדים, בעיקר תנאי קרקע שימנעו פריסת הפלוגה כולה בגיזרה אחת והפעלתה כיחידת-אש אחת.

פני הדברים שונים במקצת כאשר המדובר בציוותי טנקים עם יחידות חי"ר מובהקות. כאן, בניגוד ליחידות החרמ"ש, יש שוני רב בקצב התנועה בין השריון לחי"ר ואף ה- אימון המשותף הוא אינטנסיבי פחות מאי- מון הטנקים עם החרמ"ש. תפיסת איש ה- חי"ר לגבי דרישותיו מן הטנקים, ועצם שי- טת תפעולם, שונה — על כן — מזו של איש החרמ"ש.

במלחמת ששת הימים פעלו יחידות חי"ר רבות בסיוע טנקים: חטיבת גולני ברמת הגולן, הצנחנים בירושלים ועוד. טנקים לא מעטים פעלו במקרים כבודדים וכעצמאיים עם יחידות חי"ר. לעתים היה הדבר כתור- צאה מהיפגעות יתר הטנקים, ובמקרים אחרים — תוכנן הדבר מראש, דהיינו, מתוך רצון לספק לכל אחד מהכוחות אלמנט שריוני, נאלץ מפקד החי"ר לחלק את שר- יונו — טנק או שניים לכל גזרה, או לכל כוח-משימה. שיטה זו נוגדת את התאוריה שפירטנו בראשית דברינו. אולם, לוחמת ה- חי"ר שונה מלוחמת שריון. גזרות הפריסה של החי"ר קטנות בהרבה מאלה של ה- שריון. השטח שבו מתפרסת מחלקת טנקים הוא לעתים שטח פריסה לפלוגה או שתי פלוגות של חי"ר, ויתכן, בנסיבות מיוחדות, אף לגדוד חי"ר שלם. זהו הטעם להפעלת יחידות טנקים קטנות כסיוע לכוחות חי"ר גדולים יחסית. כן ספק הוא, האם כדאי, או אפשרי לדחוס כוח טנקים גדול לשטח קטן שאפשרויות הפריסה וייצור האש בו מוגבלות מראש.

סיכום

רבות האפשרויות של הפעלת טנ- קים בקרב — פלוגת טנקים במס- גרת גדוד טנקים, פלוגת-טנקים עצ- מאית בסיוע לגדוד חרמ"ש או חי"ר, מחלקת-טנקים הפועלת עצ- מאית בסיוע לחרמ"ש ולחי"ר. המלחמה, צורות רבות לה ועלינו להכיר את כולן, כדי שנדע לפעול בכל אחת מהן כשנעמוד מולה.